

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 8 Beit og Brom

Fylke: Hordaland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Etne

Emne :

Bygdelag:

Oppskr. av: Öystein Grönstad-72 år. Gard:

(adresse): Etne

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. ja

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Sveg er benevnelsen her på det som er nemnt som Beit og Brom.

1. Her har vært nyttet og blir fremdeles nyttet betydelig med sveg til kreaturene her i herredet. Det er overveiende bjørk en nytter sveget av og det kalles overalt her sveg- svega, har svega, vil svega.
2. Noget sers navn på henting av de treer som taes sveg av, kjenner jeg ikke. En hugger ned og kjører hjem bjørkeved fremover vinteren eftersom ver og føre faller, og så hugges de tynne kvitene av til sveg hjemme på tunet. Nogen sers slæde til å kjøre sådantreer på det har jeg ikke hørt tale om, en bruker de slæderedskaper som høver på gården til dette bruk, det kan være " Dråg, Veasle, Kjelkasle eller hjulsle.
3. En tar hjem veden i hele treer og hugger sveget av hjemme i tunet. Det som i spørrelisten kaldes Brom det kalles her sveg. Det tar en må helst når det er blit små lau på bjørken, å ta sveg når det bare er blit grønn knop på bjørken, det regner en ikke her for å være bra, for kreaturene er trøge til å ete det da. Når det gjelder sveg med lau på, så er det ofte tat på den måten, at treerne hugges ned og sveget hugges av der hvor treerne er nedfelt, og så bæres eller kjøres sveger hjem og veden blir liggende til senere. Dette forholl kommer av, at den tid birken setter småblad inntreffer i vårarbeidet og da må alt gjøres på minst mulig tid.
4. Til sveging brukes helst svegkniv, det er en ca. 25 cm. lang kniv, gjerne med en böining i enden og skaft i den ene ende. (den kalles også laukniv). Ofte brukes også en almindelig sigd til dette. De eldste som jeg har set sveget, de bröt sveget av med henderne uten å bruke noget redskap.
5. Sveget brukes mest til kjyr, men sauer som står inne kunne også få sveg av og til. Kreaturene får sveget som det er hugger av grenene uten nogen behandling og det blir altit git alene uten å blandes med annet for.
6. Dersom en har mere sveg end som brukes op for dagen så legges det i en " Dongje", svegdongje og denne svegdongje legges i nærheten av uthusene på et bekvemt sted. Her slippes aldrig kreaturene bort i sveghaugen, sveget blir git i båsen til kreaturene. En sveger helst i mildver, for frosset sveg er tyngre å arbeide med og i frost må sveget tiltes op for kreaturene får det.